

Annettu Helsingissä 2. päivänä helmikuuta 1979

Toiminimilaki

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

Yleiset säännökset.

1§

Toiminimellä tarkoitetaan nimeä, jota elinkeinonharjoittaja käyttää toiminnassaan.

Osakeyhtiö ja osuuskunta saavat harjoittaa osaa toiminnastaan erityisellä nimellä (*aputoiminimi*). Elinkeinoharjoittaja voi toiminnassaan käyttää toiminimen ohella myös muuta tunnusta (*toissijainen tunnus*).

Mitä tässä laissa säädetään toiminimestä, koskee myös aputoiminimeä. Tämän lain 2 §:n 3 momentin sekä 3-6, 18, 22-24 ja 27-29 §:n toiminimeä koskevia säännöksiä sovelletaan vastaavasti myös toissijaiseen tunnukseen.

2§

Yksinoikeus toiminimeen saadaan rekisteröimällä tai vakiinnuttamalla toiminimi. Toissijaiseen tunnukseen voidaan saada yksinoikeus vain vakiinnuttamalla.

Toiminimen rekisteröinnistä säädetään kaupparekisterilaissa (129/79).

Toiminimi katsotaan vakiintuneeksi, jos se on yleisesti tunnettu niiden keskuudessa, joihin elinkeinonharjoittajan toiminta suuntautuu.

3§

Yksinoikeus rekisteröityyn toiminimeen sisältää sen, että toinen elinkeinonharjoittaja ei saa tässä maassa käyttää sellaiseen toiminimeen sekoitettavissa olevaa toiminimeä, ellei näytetä, että toiminimen haltija ei saata kärsiä siitä vahinkoa. Vakiintumiseen perustuva yksinoikeus toiminimeen sisältää sen, että toinen elinkeinonharjoittaja ei saa sillä alueella, jolla toiminimi on vakiintunut, käyttää siihen sekoitettavissa olevaa toiminimeä.

4§

Elinkeinoharjoittaja saa käyttää toiminimenään sukunimeään, jollei sen käyttäminen ole omiaan aiheuttamaan sekaannusta toisen suojatun toiminimen tai tavaramerkin kanssa.

Sillä alueella, jolla elinkeinonharjoittaja 1 momentin mukaisesti käyttää sukunimeään toiminimenä, toinen elinkeinonharjoittaja ei saa käyttää tähän nimeen sekoitettavissa olevaa toiminimeä.

5§

Toiminimien sekoitettavuuteen voidaan vedota vain, jos niiden haltijat harjoittavat samaa tai samankaltaista toimintaa.

Sekoitettavuuteen voidaan kuitenkin myös vedota:

1) toiminimen hyväksi, joka on erittäin hyvin vakiintunut ja on yleisesti tunnettu, mikäli tähän katsoen toisen samankaltaisen toiminimen käyttäminen tietäisi ensiksi mainitun toiminimen liikearvon sopimatonta hyväksikäyttöä; tai

2) toiminimen hyväksi, joka on vakiintunut, milloin toiminnan erityiseen laatuun nähden toisen samankaltaisen toiminimen käyttäminen ilmeisesti vähentäisi ensiksi mainitun liikearvoa.

6§

Ratkaistaessa riitaa, joka koskee oikeutta sekoitettavissa oleviin toiminimiin, on etusija annettava sille, joka voi vedota aikaisimpaan oikeusperusteeseen.

Jos toiminimi on vakiintunut eikä siihen sekoitettavissa olevan vanhemman toiminimen haltija ole kohtuullisessa ajassa ryhtynyt toimiin myöhemmän toiminimen käytön estämiseksi, pysyy oikeus vakiintuneeseen toiminimeen vanhemman oikeuden rinnalla. Sekaannusvaaran välttämiseksi tuomioistuimella on tällöin kuitenkin valta osapuolen vaatimuksesta ja sen mukaan kuin havaitaan kohtuulliseksi määrätä, että toiminimeä saadaan käyttää vain erityisellä tavalla, kuten lisäämällä siihen paikannimi tai sitä muutoin selventämällä. Ennen tällaisen määräyksen antamista on asiasta hankittava rekisteriviranomaisen lausunto.

7§

Sen lisäksi, mitä muualla laissa on säädetty, on toiminimen muodosta voimassa seuraavaa:

1) yksityisen elinkeinonharjoittajan toiminimessä ei saa olla muun henkilön nimeä kuin haltijan;

2) avoimen yhtiön toiminimessä tulee olla sanat ""avoin yhtiö", jollei yhtiömuoto muuten ilmene toiminimestä, eikä toiminimessä saa olla muun henkilön nimeä kuin yhtiömiehen;

3) kommandiittiyhtiön toiminimessä tulee olla sana ""kommandiittiyhtiö" tai sen yleisesti tunnettu lyhennys, eikä toiminimessä saa olla muun henkilön nimeä kuin henkilökohtaisesti vastuunalaisen yhtiömiehen;

4) osakeyhtiön toiminimessä tulee olla sana ""osakeyhtiö" tai sen yleisesti tunnettu lyhennys, ja jos kysymyksessä on asunto-osakeyhtiö, tulee tämän seikan selvästi ilmetä toiminimestä;

5) osuuskunnan toiminimessä tulee olla sana ""osuuskunta" tai yhdysosa ""osuus-", eikä tällaisessa toiminimessä saa olla henkilön nimeä eikä jäsenten lisämaksuvelvollisuutta koskevaa mainintaa;

6) aatteellisen yhdistyksen toiminimen tulee sisältää yhdistysrekisteriin merkitty yhdistyksen nimi;

7) säätiön toiminimen tulee sisältää säätiörekisteriin merkitty säätiön nimi; sekä

8) ulkomaisen elinkeinonharjoittajan Suomeen perustaman sivuliikkeen toiminimen tulee sisältää ulkomaisen elinkeinonharjoittajan toiminimi lisäyksin, joka osoittaa sen sivuliikkeeksi.

Osakeyhtiön aputoiminimeen ei saa sisällyttää sanaa ""osakeyhtiö" eikä sen yleisesti tunnettua lyhennystä, eikä osuuskunnan aputoiminimeen sanaa ""osuuskunta" eikä yhdysosaa ""osuus-".

Sen lisäksi, mitä tässä pykälässä on säädetty, on noudatettava muualla laissa olevia toiminimeä koskevia säännöksiä.

8§

Toiminimen tulee yksilöidä haltijansa yritys. Toiminimen yksilöivyyttä arvosteltaessa on kiinnitettävä huomiota kaikkiin ilmeneviin asianhaaroihin. Toiminimeä, joka ilmaisee vain toiminnan laadun taikka tarjottavan tavaran tai palvelun yleisen nimityksen tahti yksistään sisältää yleisesti käytetyn paikannimen tai muun sellaisen nimen, voidaan pitää yksilöivänä ainoastaan, milloin se on vakiintunut. Yksilöivyyttä lisääväksi tekijäksi ei ole katsottava sellaista toiminimen osaa, joka ilmaisee ainoastaan yritysmuodon.

9§

Toiminimi ei saa olla hyvän tavan tai yleisen järjestyksen vastainen eikä omiaan johtamaan yleisöä harhaan.

10§

Toiminimessä ei saa ilman asianmukaista suostumusta olla:

1) sellaista valtakunnallista tai kansainvälistä nimitystä tai nimen lyhennystä, jota lain mukaan ei ole luvallista käyttää elinkeinotoiminnassa, eikä ilmaisua, joka on sekoitettavissa siihen;

2) mitään sellaista, joka voidaan käsittää toisen sukunimeksi taiteilijanimeksi tai vastaavanlaiseksi nimeksi, ellei nimi ilmeisesti tarkoita kauan sitten kuollutta henkilöä, eikä myöskään mitään sellaista, joka voidaan käsittää säätiön tai yhdistyksen tai muun sellaisen yhteisön nimeksi;

3) mitään sellaista, joka voidaan käsittää toisen suojatun kirjallisen tai taiteellisen teoksen nimeksi, milloin nimi on omaperäinen, tai sellaista, joka loukkaa toisen tekijänoikeutta sanotunlaiseen teokseen; tai

4) mitään sellaista, joka on sekoitettavissa toisen suojatun toiminimen, toissijaisen tunnuksen tai tavaramerkin kanssa.

11§

Toiminimi saadaan rekisteröidä kaksi- tai useampikielisenä, jos erikieliset ilmaisut sisällöltään vastaavat toisiaan. Mitä toiminimestä on säädetty, on sovellettava jokaiseen tällaiseen ilmaisuun.

12§

Rekisteröintiin perustuva yksinoikeus toiminimeen on voimassa siitä päivästä, jona ilmoitus on saapunut rekisteriviranomaiselle rekisteröintiä varten.

Toiminimen siirtyminen.

13§

Toiminimen saa luovuttaa, toiselle vain elinkeinotoiminnan luovutuksen yhteydessä.

Toiminimi siirtyy elinkeinotoiminnan luovutuksen yhteydessä, paitsi milloin toiminimi sisältää yksityisen elinkeinonharjoittajan tai yhtiömiehen sukunimen tai asiasta on toisin sovittu.

14§

Jos elinkeinotoiminta yksityisen elinkeinonharjoittajan kuoleman johdosta siirtyy osituksessa tai perinnönjaossa puolisolle tai muulle kuolinpesän osakkaalle taikka testamentin nojalla testamentin saajalle, saadaan toiminimeä käyttää muuttamattomana, jollei toisin ole osituksessa tai perinnönjaossa sovittu taikka testamentissa määrätty.

15§

Jos avoimen yhtiön yhtiömiehen tai kommandiittiyhtiön henkilökohtaisesti vastuunalaisen yhtiömiehen kuoltua yhtiön toimintaa jatketaan, saadaan toiminimeä käyttää muuttamattomana, vaikka vainajan nimi sisältyy siihen, jolleivät yhtiömiehet ole toisin sopineet.

Kun yhtiömies eroaa avoimesta yhtiöstä tai henkilökohtaisesti vastuunalainen yhtiömies kommandiittiyhtiöstä, yhtiömiehen nimi saadaan säilyttää toiminimessä vain, jos yhtiömies on siihen suostunut.

16§

Milloin toiminimi tulisi 13 §:ssä säädettyssä tapauksessa sisältämään muun kuin haltijan tai yhtiömiehen nimen, on siihen kuitenkin liitettävä toiminimen siirtymistä tai muuttunutta asiantilaa osoittava lisäys.

17§

Toiminimeä ei saa ulosmitata.

Jos yksityinen elinkeinonharjoittaja, avoin yhtiö tai kommandiittiyhtiö asetetaan konkurssiin, kuuluu toiminimi konkurssipesään, jollei velallisen tai yhtiömiehen sukunimi sisälly siihen. Konkurssipesään kuulumatonta toiminimeä saadaan kuitenkin käyttää sinä aikana, jona toimintaa jatketaan pesän lukuun.

Toiminimen käytön kieltäminen.

18§

Jos toiminimi tai sen käyttö on hyvän tavan vastaista tai vaarantaa yleistä järjestystä taikka johtaa yleisöä harhaan, tuomioistuin voi siinä laajuudessa kuin havaitaan tarpeelliseksi sakon uhalla kieltää toiminimen haltijaa käyttämästä sitä.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu kieltotuomio voidaan antaa ja sakon uhka asettaa myös, jos joku on loukannut toisen oikeutta toiminimeen.

Kieltokannetta saa ajaa jokainen, jolle toiminimestä tai sen käytöstä aiheutuu haittaa. Kannetta saa 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa ajaa myös kauppa- ja teollisuusministeriön määräämä viranomainen sekä asianomaisten elinkeinonharjoittajien etuja valvova yhteisö.

Kannetta uhkasakkoon tuomitsemiseksi saa ajaa se, jonka vaatimuksesta kieltotuomio on annettu, sekä, milloin kieltotuomio on annettu 1 momentin nojalla, myös kauppa- ja teollisuusministeriön määräämä viranomainen.

Rekisteröinnin kumoaminen.

19§

Jos toiminimi on rekisteröity tämän lain tai muiden toiminimeä koskevien säännösten vastaisesti ja rekisteröinnille on edelleen olemassa este, tuomioistuin voi kanteesta kumota rekisteröinnin.

Rekisteröinti voidaan niin ikään kumota:

1) jos toiminimi on tullut lainvastaiseksi sen jälkeen, kun se on rekisteröity ja on edelleen lainvastainen;

2) jos toiminimen haltija ei enää ole elinkeinonharjoittaja; tai

3) jos toiminimeä ei ole viimeksi kuluneiden viiden vuoden aikana käytetty eikä toiminimen haltija osoita siihen hyväksyttävää syytä.

20§

Kannetta rekisteröinnin kumoamiseksi saa ajaa jokainen, jolle aiheutuu rekisteröinnistä haittaa. Niin ikään kannetta saa ajaa kauppa- ja teollisuusministeriön määräämä viranomainen sekä 18 §:n 3 momentissa tarkoitettu yhteisö, paitsi milloin kanne perustuu 10 §:n 2-4 kohtaan.

21§

Kun rekisteröinnin kumoamista koskeva tuomio on saanut lainvoiman, rekisteriviranomaisen on poistettava toiminimi rekisteristä. Tuomioistuin voi kuitenkin määrätä, että toiminimi saa olla rekisterissä uuden toiminimen rekisteriin ilmoittamiseen tarvittavan kohtuullisen määräajan.

Rangaistussäännös

22§

Joka tahallaan loukkaa toisen oikeutta toiminimeen, on tuomittava *toiminimen loukkauksesta* sakkoon.

Virallinen syyttäjä saa ajaa syytettä 1 momentissa tarkoitettua rikoksesta vain, jos asianomistaja on ilmoittanut sen syytteeseen pantavaksi.

Korvausvelvollisuus

23§

Elinkeinoharjoittaja, jonka elinkeinotoiminnassa on tahallisesti tai tuottamuksellisesti loukattu toisen oikeutta toiminimen on velvollinen korvaamaan loukkauksesta aiheutuneen vahingon. Jos tuottamus on vähäinen, voidaan vahingonkorvausta sovitella.

Oikeus korvaukseen vanhenee, jollei korvauskannetta ole pantu vireille viiden vuoden kuluessa vahingon syntymisestä.

Turvaamistoimet

24§

Tuomitessaan elinkeinonharjoittajan 18 §:n 1 momentin perusteella asetettuun uhkasakkoon, tuomioistuin voi sen mukaan kuin havaitaan kohtuulliseksi määrätä, että toiminimi, joka luvattomasti on pantu liikekilpeen, tavaraan, pakkaukseen, mainoslehteen, liikeasiakirjaan tai muuhun sellaiseen, on siitä poistettava tai että toiminimeä on muunnettava niin, ettei sitä enää voida käyttää väärin. Jos tällainen toimenpide ei ole muutoin toteutettavissa, voidaan määrätä,

että omaisuus, johon toiminimi on pantu, on hävitettävä tai että sitä on tarpeellisilta osin muutettava.

Milloin toisen oikeutta toiminimeen on loukattu, tuomioistuimien saa sen vaatimuksesta, jonka oikeutta on loukattu, määrätä ryhdyttäväksi 1 momentissa mainittuun toimenpiteeseen sen mukaan kuin katsotaan tarpeelliseksi loukkauksen toistumisen ehkäisemiseksi.

Jos uhkasakon asettamispäätöksessä määrättyä velvoitetta ei noudateta, tai jos on syytä olettaa 22 §:ssä mainitun rikoksen tapahtuneen, tuomioistuin voi määrätä, että edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettu omaisuus on takavarikoitava, kunnes siitä toisin määrätään. Tällöin on soveltuvin osin voimassa, mitä takavarikosta rikosasiassa on säädetty.

Erinäisiä säännöksiä

25§

Jos oikeutta rekisteröityyn toiminimeen on loukattu, loukkauksesta ei saa tuomita 22- 24 §:ssä säädettyä seuraamusta sen jälkeen, kun rekisteröinti on kumottu lainvoiman saaneella tuomiolla.

26§

Milloin rekisteröidyn toiminimen loukkausta koskevassa asiassa vastaaja väittää, että kantajan toiminimi on sellainen, että sen rekisteröinti olisi kumottava, tuomioistuimen on hänen vaatimuksestaan lykättävä asian käsittely tai ratkaiseminen siihen saakka, kun rekisteröinnin kumoamista koskeva kanne on lopullisesti ratkaistu. Jollei kannetta ole pantu vireille, tuomioistuimen on asian lykätessään asetettava vastaajalle määräaika, jonka kuluessa kanne on pantava vireille.

27§

Kanne sen seikan vahvistamiseksi, onko oikeus toiminimeen olemassa tai loukkaako tietty menettely sellaista oikeutta, voidaan ottaa tuomioistuimessa käsiteltäväksi, jos asiasta on epätietoisuutta ja tästä on kantajalle haittaa.

Jos vahvistuskannetta koskevassa asiassa tehdään väite, että rekisteröinti on kumottava, on vastaavasti sovellettava, mitä 26 §:ssä on säädetty.

28§

Laillisena tuomioistuimena asioissa, jotka koskevat oikeutta toiminimeen, toiminimen käytön kieltämistä tai sen rekisteröinnin kumoamista, 27 §:ssä tarkoitettua kannetta taikka toiminimen loukkausta, on Helsingin raastuvanoikeus.

29§

Tuomioistuimen tulee lähettää rekisteriviranomaiselle jäljennös lainvoiman saaneesta tuomiosta asioissa, jotka koskevat toiminimen käytön kieltämistä, toiminimen rekisteröinnin kumoamista, 27 §:ssä tarkoitettua kannetta tai toiminimen loukkausta.

30§

Valtion ja kunnan laitoksella on tässä laissa tarkoitettu yksinoikeus nimeensä niin kuin se olisi rekisteröity toiminimenä.

31§

Toiminimeä kirjoitettaessa on koko toiminimi selvästi merkittävä ja toiminimen kirjoittajan on se allekirjoitettava. Kun aputoiminimi kirjoitetaan, on myös toiminimi mainittava.

Konkurssin tai selvitystilan aikana on toiminimi kirjoitettava muuttunutta asiantilaa osoittavin lisäyksin.

Toiminimen kirjoittamisessa on muutoin noudatettava, mitä siitä on erikseen säädetty.

32§

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 1979.

33§

Tätä lakia sovelletaan myös ennen lain voimaantuloa rekisteröityyn toiminimeen, kuitenkin siten, että:

1) toiminimen rekisteröinti, joka on tapahtunut ennen tämän lain voimaantuloa, voidaan 19 §:n 1 momentin nojalla kumota vain, jos se olisi ollut mahdollista ennen tämän lain voimaantuloa; ja

2) lain voimaantullessa kaupparekisteriin merkitty osuuskunta, jonka nimeen sisältyy yhdysosa"-kunta", säilyttää toiminimensä muuttamattomana sen estämättä, mitä 7 §:n 1 momentin 5 kohdassa on säädetty.

Sen lisäksi, mitä on säädetty 10 vuoden vanhentumisajasta, on ennen tämän lain voimaantuloa tapahtuneesta toiminimen loukkauksesta johtuvasta vahingonkorvauksesta voimassa, että oikeus vahingonkorvaukseen on menetetty, jollei kannetta ole nostettu viiden vuoden kuluessa lain voimaantulosta.

Helsingissä 2. päivänä helmikuuta 1979

Tasavallan Presidentti

Urho Kekkonen

Oikeusministeri

Paavo Nikula